

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Adalet Bakanlığı'nın sorumluluk alanında bulunan ceza infaz kurumlarında yaşam, sağlık, insan onuru, eşitlik ve haberleşme haklarına ilişkin ihlaller uzun süredir kamuoyuna yansımakta; sivil toplum kuruluşları ve meslek örgütleri tarafından hazırlanan raporlar bu ihlallerin yapısal ve sistematik bir nitelik kazandığını ortaya koymaktadır.

Bu kapsamda, Özgürlük İçin Hukukçular Derneği Urfa Şubesi Hapishane Komisyonu tarafından hazırlanan Haziran-Aralık 2025 Hapishaneler Hak İhlalleri Raporu, Urfa 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutulan mahpusların çok sayıda ve ağır hak ihlaline maruz bırakıldığını belgelemektedir.

Anılan rapora göre Urfa 2 Nolu T Tipi Cezaevinde koğuş kapasitesinin yetersiz olduğu, mahpusların kapasitenin üzerinde barındırıldığı, bu durumun yaşam koşullarını doğrudan olumsuz etkilediği aktarılmaktadır. Fiziki yetersizliklerin başında ısınma sorunları gelmekte; kaloriferlerin belirli saatlerde çalıştırıldığı, erkek koğuşlarının bir kısmında kaloriferlerin bozuk olduğu ve soğuk havalarda ısınmanın sağlanamadığı ifade edilmektedir.

Raporda, koğuş içi aydınlatmanın yetersiz olduğu, yatak, battaniye ve çarşaf gibi temel ihtiyaç malzemelerinin idare tarafından sağlanmasına rağmen bu eşyaların kullanılmış, yıpranmış ve hijyenik olmayan durumda olduğu; bu nedenle mahpusların söz konusu malzemeleri kullanmadığı belirtilmektedir. Ayrıca şebeke suyunun kirli olduğu, musluk suyunun içilemediği ve içme suyunun kantinden satın alınmak zorunda kalındığı aktarılmaktadır.

Cezaevinde hijyen koşullarının yetersiz olduğu, yalnızca koridor temizliği yapıldığı, temizlik sırasında yoğun kimyasal maddeler kullanıldığı, koğuş kapılarının geç saatlerde açılması nedeniyle mahpusların uzun süre kimyasal kokulara maruz kaldığı raporda yer almaktadır. Erkek koğuşlarında haşere, böcek ve kemirgen sorununun bulunduğu, düzenli ilaçlama yapılmadığı da belirtilmektedir.

Urfa 2 Nolu T Tipi Cezaevinde sağlık hakkına erişimin ciddi biçimde sınırlandığı raporda ayrıntılı şekilde ortaya konulmuştur. Mahpusların revire çıkarılmasının zorlaştırıldığı, bazı günler doktor bulunmadığı gerekçesiyle revire hiç çıkarılmadıkları, çıkarıldıklarında ise sayının

3-4 kişiyle sınırlandırıldığı aktarılmaktadır. Hastane sevklerinin geciktiği, ilaç temininde ciddi aksamalar yaşandığı ve raporlu ilaçların dahi uzun süre temin edilmediği belirtilmektedir.

Raporda, ağır hasta mahpusların infaz erteleme ve tahliye taleplerinin gerekçesiz biçimde reddedildiği; tedavilerinin cezaevi koşullarında sürdürülmesinin mümkün olmamasına rağmen herhangi bir kolaylaştırıcı adım atılmadığı ifade edilmektedir. Ağır hastalığı bulunan bazı mahpuslar yönünden infaz erteleme taleplerinin "tarafli koğuşta kalma" gibi hukuki dayanağı olmayan gerekçelerle reddedildiği aktarılmaktadır.

Hastane sevkleri sırasında mahpusların kelepçeli şekilde götürüldüğü, sevk sırasında ve hastane ortamında gardiyanların küçültücü ve kaba tutumlar sergilediği, tuvalet ihtiyaçları sırasında dahi kelepçelerin çıkarılmadığı belirtilmektedir. Bu uygulamalar insan onurunu zedeleyen ve kötü muamele yasağı kapsamında değerlendirilmesi gereken niteliktedir.

Urfa 2 Nolu T Tipi Cezaevinde İdari Gözlem Kurulu tarafından mahpusların infazlarının keyfi biçimde ertelendiği; M.Y., B.Ç. ve H.P. isimli mahpusların infazlarının herhangi bir somut gerekçe gösterilmeksizin aylarca uzatıldığı raporda yer almaktadır. Kurul kararlarının yeterince gerekçelendirilmediği, mahpusların ve avukatlarının bilgilendirilmediği ifade edilmektedir.

Raporda ayrıca adli ve siyasi mahpuslar arasında açık bir ayrımcılık uygulandığı belirtilmektedir. Adli mahpuslara tanınan 60-90 dakikalık haftalık telefon görüş hakkının siyasi mahpuslar için 10 dakika ile sınırlandırıldığı; görüntülü görüşme hakkının ise siyasi mahpuslara hiç tanınmadığı aktarılmaktadır.

Yemeklerin miktar ve kalite bakımından yetersiz olduğu, vejetaryen mahpuslara uygun beslenme sağlanmadığı, kadın mahpusların ihtiyaçlarının göz ardı edildiği, su kotasının kadın mahpuslar için yetersiz olduğu, kantin ürünlerinin pahalı ve yetersiz olduğu; kantinden yanlış getirilen ürünlerin iade alınmadığı raporda belirtilen diğer ihlaller arasındadır.

Bu bağlamda;

- 1- Urfa 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun resmi kapasitesi nedir, fiilen kaç mahpus barındırılmaktadır?
- 2- Koğuşlarda yaşanan ısınma sorunlarına ilişkin Bakanlığınızca yapılan denetimler bulunmakta mıdır?
- 3- Koğuşlarda kullanılan yatak, battaniye ve çarşafın hijyen ve kullanım durumuna ilişkin herhangi bir yenileme çalışması yapılmış mıdır?
- 4- Cezaevinde şebeke suyunun içilebilir olmadığı iddiası doğru mudur, bu konuda sağlık ve hijyen denetimi yapılmış mıdır?
- 5- Erkek koğuşlarında haşere ve kemirgen sorununa ilişkin düzenli ilaçlama yapılmakta mıdır?
- 6- Urfa 2 Nolu T Tipi Cezaevinde 2025 yılı içinde revire çıkarılma talebi sayısı kaçtır, bu taleplerin kaçını karşılanmıştı?
- 7- Hastane sevklerinde yaşanan gecikmelerin gerekçesi nedir?
- 8- Raporlu ilaçların temininde yaşanan gecikmeler hakkında Bakanlığınıza ulaşan şikâyet sayısı kaçtır?

- 9- Ağır hasta mahpuslar için yapılan infaz erteleme ve tahliye başvurularının sayısı kaçtır, bu başvuruların kaçını kabul edilmiştir?
- 10- Hastane sevkleri sırasında kelepçeli muayene uygulaması hangi mevzuata dayanmaktadır?
- 11- Urfa 2 Nolu T Tipi Cezaevinde İdari Gözlem Kurulu tarafından 2025 yılı içinde infazı ertelenen mahpus sayısı kaçtır?
- 12- İdari Gözlem Kurulu kararlarının gerekçeleri mahpuslara ve avukatlarına yazılı olarak bildirilmekte midir?
- 13- Adli ve siyasi mahpuslar arasında telefon ve görüntülü görüş hakları bakımından farklı uygulamalar yapılmasının hukuki dayanağı nedir?
- 14- Cezaevinde verilen yemeklerin kalite ve besin değeri bakımından denetimi yapılmakta mıdır?
- 15- Kadın mahpusların ihtiyaçlarına yönelik özel düzenlemeler yapılmakta mıdır?
- 16- Kantin ürünlerinin fiyat ve çeşitliliğine ilişkin herhangi bir denetim mekanizması bulunmakta mıdır?
- 17- Urfa 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tespit edilen bu ihlallere ilişkin olarak sorumlular hakkında herhangi bir idari veya disiplin soruşturması başlatılmış mıdır?